

GUIDEN / REGISTRERING OG SYNLIGGØRELSE AF TILGÆNGELIGHEDEN TIL EKSISTERENDE BYGGERI

VÆRKTØJET TIL FYSISK
TILGÆNGELIGHED

INDHOLD /

MAINSTREAMING AF HANDICAPOMRÅDET

INTRODUKTION	03
Betydningen af tilgængelighed	03
Registrering af tilgængeligheden er første skridt på vejen	03
Guidens fokus	04
Guidens målgruppe	04
GODE RÅD OM REGISTRERING AF EKSISTERENDE BYGNINGERS TILGÆNGELIGHED	05
Om registrering af tilgængelighed til bygninger	05
Metoder til registrering af tilgængelighed	05
Kan en kørestolsbruger teste tilgængeligheden til en bygning?	08
VEJEN MOD REGISTRERING OG SYNLIGGØRELSE	09
Om synliggørelse af informationerne	09
Eksempel på synliggørelse af information om tilgængelighed	09
Om samarbejde med handicapråd og handicaporganisationer	11
LINKS	12

INTRODUKTION

Betydningen af tilgængelighed

Tilgængeligheden til bygninger er en afgørende forudsætning for, at mennesker med handicap kan deltage i samfundets udbud, skabe sig et indholdsrigt liv og nyde godt af kommunens tilbud og services på lige fod med alle andre. Kommunen ejer en lang række bygninger med offentlig adgang såsom kulturhuse, biblioteker, sportsanlæg, skoler, daginstitutioner m.v. Borgerne kan ofte også leje bestemte kommunale bygninger eller lokaler til møder, arrangementer eller andre aktiviteter.

Registrering af tilgængeligheden er første skridt på vejen

I nogle af de kommunale bygninger vil tilgængeligheden være ufuldstændig, men dog på et niveau, som gør det muligt for mange borgere med handicap at bruge bygningen og dermed deltage i de aktiviteter eller tilbud, som finder sted i bygningen. Andre bygninger vil måske være helt utilgængelige for mennesker med handicap.

Et første skridt på vejen mod bedre tilgængelighed til det eksisterende byggeri kan være, at kommunen får overblik over den tilgængelighedsmæssige standard for de kommunale bygninger og synliggør oplysningerne for borgerne.

Guidens fokus

Denne guide sætter fokus på registrering og synliggørelse af tilgængelighedsstandarder i de kommunale bygninger. Guiden giver gode råd til, hvordan kommunen kan registrere og skabe synlighed omkring tilgængeligheden til de eksisterende bygninger. I ”Baggrundsviden om handicap i forhold til fysisk tilgængelighed” kan du læse en kort introduktion til, hvad tilgængelighed betyder for forskellige grupper af handicappede.

Guidens målgruppe

Guiden henvender sig til medarbejdere i forvaltninger/magistrater i kommunen samt medarbejdere, der har ansvaret for kommunens decentrale institutioner og tilbud. Guiden kan også læses af andre med interesse for emnet fysisk tilgængelighed.

GODE RÅD OM REGISTRERING AF EKSISTERENDE BYGNINGERS TILGÆNGELIGHED

Om registrering af tilgængelighed til bygninger

At registrere de tilgængelighedsmæssige forhold i en bygning betyder, at der foretages en systematisk gennemgang af bygningen fra parkeringsplads og indgangsparti og igennem alle bygningens rum og funktioner. Registreringen bør bygge på en systematisk metode, som beskriver de forhold og standarder, registreringen foretages ud fra. Registreringen giver dermed et overblik over de tilgængelighedsmæssige forhold i bygningen målt i forhold til den valgte registreringsmetodes tilgængelighedsanvisninger.

Metoder til registrering af tilgængelighed

Der findes forskellige kendte metoder til registrering af tilgængeligheden til eksisterende byggeri:

Mærkeordningen for Tilgængelighed:
www.godadgang.dk

Mærkeordningen er et kvalitetsmærke for tilgængelighed, der bygger på et kravgrundlag, der er godkendt af såvel handicap- som brancheorganisationer. Mærkeordningen er stiftet af Danske Handicaporganisationer DH, VisitDenmark og Horesta og henvender sig til alle virksomheder, offentlige institutioner og myndigheder, der ønsker at registrere en bygnings tilgængelighed. Mærkeordningen drives af Foreningen tilgængelighed for alle (FTA), som er en non-profit forening.

Kravgrundlaget for tilgængelighed er udviklet i regi af Dansk Standard og er baseret på DS3028 og DS 105. Handicaporganisationerne og brancheorganisationerne understøtter kravgrundlaget. Mærkeordningen er en nationalt anerkendt mærkeordning for tilgængelighed.

Mærkeordningen dækker syv handicap kategorier og giver mennesker med handicap adgang til viden om tilgængeligheden til mærkede bygninger via hjemmesiden www.godadgang.dk

Der findes to niveauer for registrering: ”Mærket registrering”, som foretages af FTA, og ”Selvregistrering”, som foretages af kommunen selv ud fra et registreringsskema fra FTA.

Statens Byggeforskningsinstitut (SBI), Aalborg Universitet:
www.sbi.dk

Statens Byggeforskningsinstitut (SBI) tilbyder registrering af tilgængeligheden til eksisterende bygninger med afsæt i Bygningsreglementet, såvel som rådgivning om hvordan tilgængeligheden forbedres, f.eks. i form af en handlingsplan med forslag til forbedringer.

SBI tilbyder også at gennemføre projektvurdering af tegningsmateriale til et idéprojekt, forprojekt eller hovedprojekt samt opfølgning herpå.

SBI tilbyder desuden kurser i tilgængelighed og udarbejdelse af handlingsplan for øget tilgængelighed til offentlige instanser for dem, som selv ønsker at stå for kortlægningen af tilgængelighedsforholdende til egne eksisterende bygninger.

SBI har et særligt tilbud rettet mod eksisterende kommunale, regionale og andre offentlige institutioner med servicefunktioner rettet mod borgerne. Tilbuddet er et led i en aftale mellem Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST) og SBI.

RYKs tilgængelighedsbase for kørestolsbrugere: www.tbasen.dk

Tilgængelighedsbasen er udviklet af RYK – Rygmarvsskadede i Danmark, som er en kreds i Dansk Handicap Forbund. Tilgængelighedsbasen er for kørestolsbrugere og bygger på kørestolsbrugeres selvregistreringer af tilgængeligheden til bygninger.

Basen bygger på et vurderingssystem angivet med numrene 1-5. Vurderingen 5 betyder, at den pågældende facilitet, f.eks. handicaptoulet, lever op til kendte tilgængelighedsanvisninger. Tilgængelighedsanvisningerne bygger på Bygningsreglement 1995 samt en række huskelister udarbejdet af handicaporganisationerne.

Man bør være opmærksom på, at tilgængelighedsanvisningerne alene omhandler de funktionsmæssige krav, som kørestolsbrugere stiller til tilgængeligheden og ikke omfatter andre handicapgruppers tilgængelighedskrav.

Kan en kørestolsbruger teste tilgængeligheden i en bygning?

Nogle kommuner vælger at lade en kørestolsbruger teste tilgængeligheden til en bygning. Her skal kommunen være opmærksom på, at kørestolsbrugeren ikke kan godkende eller på anden vis give nogen garanti for, at bygningen er tilgængelig for alle kørestolsbrugere og andre handicapgrupper. Kørestolsbrugeren bruger sin egen viden om, hvad der fungerer for ham/hende og rådgiver ud fra egne erfaringer. En sådan test kan dog give værdifuld viden og et førstehåndsindblik i de tilgængelighedsmæssige forhold i bygningen og danne afsæt for, at der efterfølgende foretages en egentlig registrering med afsæt i et anerkendt registreringssystem.

VEJEN MOD REGISTRERING OG SYNLIGGØRELSE

Om synliggørelse af informationerne

Oplysninger om de tilgængelighedsmæssige forhold i kommunes bygninger bør være offentlige og let tilgængelige for borgerne. På den måde kan borgere, som har et handicap, finde information om specifikke bygningers tilgængelighed og få mulighed for at vurdere, hvorvidt de kan bruge det pågældende servicetilbud eller ej. Oplysningerne kan også bruges af andre borgere, som f.eks. pårørende og møde- og konferencearrangører, der har brug for viden om de tilgængelighedsmæssige forhold for at kunne tilrettelægge f.eks. en ferie eller en konference.

Oplysningerne kan også bruges af kommunens egne ansatte, som står for at arrangere borgermøder eller kulturelle arrangementer for borgerne. Er oplysningerne kendte og let tilgængelige, letter det arbejdet med at arrangere møder og arrangementer, som er tilgængelige for alle.

Oplysningerne om de tilgængelighedsmæssige forhold bør være en integreret del af de informationer, kommunen tilbyder borgerne. Oplysningerne bør derfor fremgå af kommunens hjemmeside, det pågældende tilbuds hjemmeside og i foldere og pjecer om kommunens tilbud og services.

Eksempler på synliggørelse af information om tilgængelighed

Se Erhvervs- og Byggestyrelsens beskrivelse af de tilgængelighedsmæssige forhold i deres bygning her: www.ebst.dk/tilgaengelighed_handicappede

Se hvordan Viborg Kommune på deres hjemmeside viser, at kulturhuset Gudenåhuset har fået kvalitetsmærker fra Mærkeordningen for Tilgængelighed. Brug søgefunktionen på www.viborg.dk og søg på ordene: "Gudenåhuset forside". På denne side kan man se symbolet Godadgang.dk, der henviser til et link med en oversigt over bygningens tilgængelighed.

Om samarbejde med handicapråd og handicaporganisationer

Det kommunale handicapråd og den lokale afdeling af Danske Handicaporganisationer DH interesserer sig for tilgængeligheden til de kommunale bygninger. I nogle kommuner har handicaprådet nedsat en arbejdsgruppe eller et underudvalg, som har særligt fokus på de tilgængelighedsmæssige forhold i de kommunale bygninger.

DH afdelingen kan ligeledes henvende sig til kommunen med konkrete sager eller observationer af utilgængelige forhold, som de ønsker udbedret. Medlemmer af en handicaporganisation har klageret over kommunens afgørelser i byggesager, jf. byggeloven § 23 stk.3. Klagen stiles til Statsforvaltningen.

Disse henvendelser kan være en anledning til, at kommunen gennemgår og registrerer tilgængeligheden til bygninger eller udearealer for herigennem at få et systematisk og gennearbejdet overblik over de tilgængelighedsmæssige forhold. Et sådant overblik giver et godt grundlag for at synliggøre og dermed oplyse politikerne om de tilgængelighedsmæssige forhold i de kommunale bygninger. Et systematisk overblik kan danne afsæt for en politisk vurdering og prioritering af tilgængelighedsarbejdet.

Se eksempel på et kommunalt handicapråd, hvor der er nedsat et underudvalg, som arbejder med tilgængeligheden til byen og naturområder: www.viborg.dk. Brug søgefunktionen og søg på ordene "handicaprådet forside".

LINKS

Læs mere om "Mærkeordningen for Tilgængelighed" i artiklerne under værktøjet "Tjek på fysisk tilgængelighed" på www.handicap-mainstreaming.dk

Læs mere:

- Om "Mærkeordningen for Tilgængelighed" på FTA's hjemmeside:
www.godadgang.dk
- Om tilgængelighed på SBI's hjemmeside:
  - Om tilgængelighed generelt:
www.sbi.dk/tilgaengelighed
  - Om SBI's tjeklister:
www.sbi.dk/tilgaengelighed/tjeklister
  - Om, hvad SBI generelt kan tilbyde inden for tilgængelighed:
www.sbi.dk/tilgaengelighed/generelt
  - Om SBI's tilbud om rådgivning:
www.sbi.dk (Find emnet under menuen Tilgængelighed.)
- Om Erhvervs- og Byggestyrelsens tilgængelighedspulje på:
www.ebst.dk/tilgaengelighedspulje
- Læs mere om RYK's tilgængelighedsbase på:
www.tbasen.dk

Udgiver: Center for Ligebehandling af Handicappede

Tekst: Inge Storgaard Bonfils / Layout: Designbolaget

Folderen kan hentes på www.handicapmainstreaming.dk og www.clh.dk

**CENTER FOR LIGEBEHANDLING
AF HANDICAPPEDE**

Bredgade 25F, 4. sal
1260 København K
Tlf.: 33 11 10 44

Mail: clh@clh.dk
Web: www.clh.dk

